

**Programa școlară
pentru disciplina**

LIMBA TURCĂ MATERNĂ

Clasa a IX-a

**Trunchi comun (TC) și
Curriculum de specialitate (CS)
Pentru studiul limbii turce
pentru toate filierele, profilurile, specializările**

- 2025 -

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de **Limba turcă maternă pentru clasele IX–XII** constituie un cadru modern și flexibil, care valorifică patrimoniul lingvistic și cultural al comunității turce din România și îl conectează la spațiul educațional european.

Programa de Limba și literatura turcă maternă reprezintă oferta curriculară pentru clasele a IX-a – a XII-a de tip **TC + CS** (Trunchi comun + Curriculum de specialitate), diferențierea realizându-se la nivelul conținuturilor programei școlare. Potrivit noilor planuri de învățământ, disciplina *Limba și literatura turcă* este inclusă în trunchiul comun la toate profilurile și specializările .

Nr.anexă OM. 4350/2025	Filieră,profil specializare	Clasa aIX-a	Clasa aX-a	Clasa aXI-a	Clasa aXII-a
Anexa 1	Învățământ liceal forma cu frecvență zi	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 2	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera teoretică, profil real, specializarea matematică- informatică	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 3	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera teoretică, profil real, specializarea Științe ale Naturii	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 4	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera teoretică, profil umanist, specializarea Științe Sociale	3 TC 1CS	3 TC 1CS	2TC 2 CS	2 TC 2 CS
Anexa 5	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera teoretică, profil umanist, specializarea Filologie	3 TC 2 CS	3 TC 2CS	2TC 2 CS	2 TC 2 CS
Anexa 6	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera tehnologică, profil tehnic, toate calificările profesionale	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 15	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil artistic, specializarea Arta Actorului	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 16	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil militar, specializarea Matematică – Informatică militară	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 17	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea Pedagogia Educației Timpurii	3 TC 1 CS	3 TC 1 CS	2 TC 1 CS	2 TC 1 CS
Anexa 18	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea Pedagogia Învățământului Primar	3 TC 2 CS	3 TC 1 CS	2 TC 1 CS	2 TC 1 CS
Anexa 22	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil sportiv, toate specializările	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC
Anexa 36	Învățământ liceal cu frecvență zi, filiera vocațională, profil teologic, specializarea Teologie Musulmană	3 TC	3 TC	2 TC	2 TC

Programa școlară pentru disciplina Limba turcă maternă are la bază principiile educației interculturale, plurilingve și europene, vizând dezvoltarea competențelor de comunicare în limba maternă, ca element esențial al formării identității personale și culturale.

Programa este construită pe modelul comunicativ-funcțional al învățării limbilor, în acord cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL) și urmărește formarea de competențe generale și specifice.

Disciplina *Limba și literatura turcă* are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare „pentru a face față cerințelor **societății și economiei bazate pe cunoaștere** și pentru a le facilita accesul post-școlar la învățarea pe toată durata vieții“ (*Memorandumul*

asupra învățării permanente, 2002/Recomandările Consiliului Uniunii Europene (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții).

Achiziția, actualizarea continuă și ridicarea nivelului de cunoaștere, deprinderi și competențe sunt considerate o condiție preliminară pentru dezvoltarea tuturor cetățenilor în vederea participării acestora în societatea învățării, de la cetățenia activă la integrarea pe piața muncii (cf. *European Report on Quality Indicators of Lifelong Learning - Fifteen Quality Indicators*, 2002).

Programa este conformă prevederilor *Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023* și a fost elaborată în concordanță cu dispozițiile instrumentelor juridice internaționale ratificate de România, respectiv Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (1 februarie 1995) și Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare (5 noiembrie 1992), precum și cu ansamblul normativ european privind protecția și promovarea limbilor minoritare. La acestea se adaugă *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național*, aprobat prin OME nr. 3239/2021 și *Profilul de formare al absolventului*, aprobat prin OME nr. 6731/2023;

Pe parcursul învățământului obligatoriu, prin studiul limbii materne elevii își formează în primul rând, competențele de comunicare indispensabile pentru orice tip de activitate profesională, de exprimare corectă, clară și coerentă în limba maternă, de ascultare, înțelegere și producere de mesaje orale și scrise, în diverse contexte de comunicare și, în al doilea rând, competențele de relaționare, toleranță, participare la activitățile comunității .

Studiul limbii și al literaturii turce materne are de asemenea o contribuție esențială la creionarea personalității autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să-și argumenteze propriile opțiuni, dotată cu sensibilitate estetică, având conștiința propriei identități culturale și manifestând interes pentru varietatea formelor de expresie artistică în baza principiului diversității culturale și lingvistice ce caracterizează societatea transformativă contemporană.

Valențele formative ale studiului limbii materne turce la nivel liceal contribuie la :

- formarea identității culturale și lingvistice a elevului;
- dezvoltarea atitudinilor de respect și deschidere față de alte limbi și culturi;
- integrarea în comunități plurilingve, prin empatie și toleranță;
- consolidarea abilităților transversale: gândire critică, creativitate, colaborare, competențe digitale și comunicative.

Abordarea didactică reliefează:

- învățarea activă și reflexivă, centrată pe elev;
- integrarea competențelor lingvistice, culturale și digitale;
- utilizarea resurselor autentice (texte literare, media, materiale vizuale, documente din diverse arrii);
- realizarea de proiecte interdisciplinare și interculturale, care încurajează autonomia și cooperarea;
- evaluare formativă și autentică, orientată spre progresul elevului și valorizarea produselor culturale proprii (texte, prezentări, podcasturi, portofolii).

Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în competențele generale pliate pe valori și atitudini, din care derivă întreaga structură curriculară; își găsesc corespondent în principal în domeniul *Comunicare în limba maternă*, așa cum apare acesta definit în documentele Uniunii Europene (*Anexa 2 a Memorandumului*), cât și în competențele transversale, menționate în același document, din domeniile *Cultură antreprenorială*, *Competențe civice și de relaționare interpersonală*, *A învăța să înveți*, *Sensibilizare la cultură*.

Limba este un vehicul care stimulează capacitatea de analiză critică, argumentare, reflecție în procesul de autocunoaștere, un mijlocitor al formării competențelor media care articulează imaginația, creativitatea și deschiderea perspectivală spre tehnologia informatică.

Studiul operelor literare ca oglindă a realității în care transgresăm cu ajutorul simțurilor dezvoltă capacitatea de lucru cognitiv, deprinderi de utilizare a limbii în mediu liber și orientat, precum și atitudini pozitive.

La finalul învățământului liceal, elevii vor avea un instrumentar diversificat de competențe lingvistice, literare și comunicative, își vor canaliza eforturile spre identificarea capacităților proprii de relaționare în comunitate .

Paradigma programelor de limba și literatura turcă (pentru gimnaziu și pentru învățământul liceal) este una comunicativ-funcțională. Aceasta presupune studiul integrat al limbii, al comunicării și al textului literar. Principiile actualului model sunt:

- conștientizarea rolului limbii materne ca vehicul al identității și al dialogului intercultural;
- dezvoltarea competențelor de mediere lingvistică și culturală, esențiale într-un areal plurilingv, precum cel european;
- acumularea unui set autentic, unitar și coerent de finalități ale studiului disciplinei pe parcurs liceal;
- cultivarea gândirii critice, prin analiza, argumentarea și interpretarea textelor literare și nonliterare din patrimoniul cultural turc, românesc și universal;
- stimularea creativității și sensibilității estetice prin contactul cu opere literare reprezentative;
- adoptarea unui model didactic coerent, cu accent în progresie pe achiziții de cunoștințe, pe structurarea de capacități, competențe și atitudini, cu valențe ulterioare de actualizare și de extindere;
- asigurarea unei baze conceptuale pentru adoptarea unei perspective consecvent comunicative, reliefând aspectele concrete ale utilizării limbii ;
- diversificarea strategiilor, a ofertelor și a situațiilor de învățare și adaptarea acestora la media;
- asigurarea caracterului flexibil și actual al studierii limbii turce materne prin conectarea sa la realitățile vieții cotidiene;

Domeniile în care vor fi contextualizate activitățile de învățare pentru studierea limbii și a literaturii turce sunt:

- a. Limbă și comunicare;
- b. Literatură.

Specificul acestui segment de școlaritate poate fi configurat în trei dimensiuni: valorificarea achizițiilor lingvistice anterioare în producerea și în receptarea textelor / sistematizarea achizițiilor lingvistice la filiera vocațională; focalizarea pe formarea deprinderilor și competențelor de documentare ale elevilor; formarea competențelor de lectură ale cititorului avizat, capabil să sintetizeze trăsăturile definitorii ale unei epoci culturale / ale unui curent cultural sau literar și capabil să contextualizeze, să încadreze într-un context cultural larg textele studiate, să identifice apropierile dintre un text literar și curentele / doctrinele estetice la care poate fi raportat sau particularitățile care-l individualizează în raport cu acestea. În clasele din ciclul inferior al liceului, textele literare sunt studiate preponderent din perspectivă structurală.

Pe parcursul ciclului superior al liceului (segment aparținând învățământului postobligatoriu), Programa școlară cuprinde:

Notă de prezentare;

1. Competențe generale, care urmăresc formarea și dezvoltarea competențelor elevilor în patru domenii fundamentale;
2. Competențe specifice, componente și subsisteme ale competențelor de bază (domenii de abilități și competențe dezvoltate ca urmare a învățării, seturi de motivații și atitudini);
3. Exemple și activități de învățare, care pot contribui la dezvoltarea competențelor specifice prin integrarea conținutului;
4. Conținuturi de învățare, care contribuie la dezvoltarea competențelor specifice pe baza seturilor de abilități, asociate competențelor generale și celor specifice, precum și sugestiilor metodologice; Prin conținuturi și abordările metodologice propuse, se face distincția dintre orele din TC și cele din CS. Conținuturile din TC vizează elemente de cunoaștere care se adresează tuturor; conținuturile din CS merg spre specializare și complexitate avansată.
6. Opere literare recomandate și teme principale pentru textele nonliterare.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Utilizarea corectă și adecvată a limbii turce în receptarea și producerea mesajelor în contexte de comunicare
CG2	Comprehensiunea și interpretarea textelor literare, nonliterare receptate prin instrumentar de analiză tematică, structurală și stilistică
CG3	Argumentarea orală sau în scris a unor opinii privind situarea în contextul epocii sau curent literar/cultural a textelor studiate și media
CG4	Identificarea și valorizarea elementelor de mediere lingvistică și culturală în areal plurilingv și pluricultural

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 Utilizarea corectă și adecvată a limbii turce în receptarea și producerea mesajelor în situații contextuale de comunicare.

Clasa a IX-a
<p>CS 1.1. Utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Identificarea informației generale și de detaliu dintr-un material audio-video, podcast sau emisiune televizată;</i> - <i>Selectarea elementelor unui mesaj pe listingeri tematice despre evenimente culturale;</i> - <i>Generarea întrebărilor de pre-ascultare: „ce așteptăm să auzim?”, „ce vocabular credem că vom întâlni?”;</i> - <i>Extragerea informațiilor factuale care susțin înțelegerea sensului global al mesajului audiat;</i> - <i>Realizare unui comentariu colaborativ tip PADLET extras dintr-un articol sau interviu pe baza nivelurilor de receptare textuală : fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual, nonverbal și paraverbal;</i> - <i>Deducerea contextuală a sensului unui cuvânt in texte ficționale; texte nonficționale: care reflectă o experiență personală, jurnalistice, juridic-administrative sau științifice.</i>
<p>CS 1.2. Exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptare</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Identificarea formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de închidere a contractului verbal în monolog și dialog;</i> - <i>Exprimarea în scris a reacțiilor și a opiniilor față de texte literare și nonliterare, filme, documentare (jurnal de lectură, eseu structurat);</i> - <i>Redactarea de Email-uri formale (ex. cerere de informații) și a mesajelor informal (către un prieten), respectând convențiile de redactare;</i> - <i>Realizarea unor schimburi verbale simple în contexte de comunicare libere sau orientate;</i> - <i>Aprecierea rolului conectorilor în argumentarea impactului emoțional și moral al unui fragment literar .</i>
<p>CS 1.3. Utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Relatarea unei experiențe personale structurate pe normele limbii literare ;</i> - <i>Identificarea și corectarea erorilor de sintaxă sau ortografie în texte precum rezumatul, povestirea, elaborate de colegi;</i> - <i>Utilizarea timpurilor verbale adecvate situației de comunicare în descrieri, caracterizări de personaj;</i> - <i>Exemplificarea convențiilor în cadrul știrilor, anunțurilor publicitare, corespondenței private și oficiale, formularelor tipizate;</i> - <i>Alcătuirea unor referate cu respectarea normelor limbii literare la toate nivelurile (fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual);</i> - <i>compararea elementelor unui dialog formal (ex. cu un profesor/funcționar) și a unuia informal (cu un prieten), punând accent pe diferențe de adresare, context, șinută lingvistică.</i>
<p>CS 1.4. Participarea la interacțiuni orale și schimburi de mesaje simple, inclusiv în contexte de comunicare digitală.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Utilizarea regulilor și tehnicilor de construire a monologului (povestire/relatare orală, descriere orală, argumentare orală);</i> - <i>Crearea unei povești colective folosind Storybird sau Padlet;</i> - <i>Identificarea și aplicarea regulilor și tehnicilor de construire a dialogului (conversație, discuție argumentativă);</i> - <i>Identificarea rolului elementelor verbale, paraverbale și nonverbale în comunicarea orală;</i> - <i>Schimb de mesaje simple cu un coleg pe o platformă digitală, folosind limbajul adecvat (inclusiv abrevieri comune).</i> - <i>Simularea unui interviu scurt, cu răspunsuri la întrebări standard: joc de rol.</i>

CG 2 Comprehensiunea și interpretarea textelor literare, nonliterare receptate prin instrumentar de analiză tematică, structurală și stilistică.

Clasa a IX-a
CS 2.1. Identificarea temelor și a ideilor principale, explicând sensul global și detaliile relevante din textele literare și nonliterare studiate.
<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unei hărți mentale care să ilustreze tema principală și subtemele unui text (ex. onoare, artă, mediu); - Exemplificarea câmpurilor semantice dominante dintr-un text ficțional; - Stabilirea elementelor simbolice și a relațiilor acestora cu ideile principale; - Listarea cuvintelor cheie sau pivot care contribuie la definirea mesajului; - Identificarea scopului comunicării și a contextului cultural, social, educațional în texte literare și nonliterare
CS 2.2. Aplicarea conceptelor de structură (ex. narațiune, descriere, dialog) pentru analiza textelor scurte sau a fragmentelor.
<ul style="list-style-type: none"> - Argumentarea temei, motivului și a viziunii despre lume în textele orientate; - Selectarea și listarea speciilor și genurilor literare (epic, liric, dramatic); - Clasificarea elementelor structurale: narațiunea (narațiunea la persoana a III-a și la persoana I; momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune); - Analiza tipologiei personajelor bazată pe atmosfera în care acestea se dezvoltă și pe alte indicii structurale (descriere directă/indirectă, dialog); - Justificarea utilizării modurilor de expunere în diferite texte; - Identificarea autorului, naratorului, eu - lui liric, cititorului și a cheii de lectură; - Identificarea prin negociere a sensului cuvintelor; - Jocuri de vocabular pe Kahoot sau Quizizz.
CS 2.3. Diferențierea registrelor și a stilurilor (literar, nonliterar, publicistic) în textele receptate, motivând alegerea de vocabular.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea modului de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare (aparținând unor genuri sau epoci diferite sau unor arii culturale diferite); - Rescrierea unui paragraf dintr-un text literar (registru elevat) într-un registru familiar (colocvial); - Compararea și listarea vocabularului folosit într-un text literar cu cel dintr-un text publicistic pe aceeași temă; - Identificarea și explicarea figurilor de stil (personificare, comparație, enumerație, repetiție, antiteză, metaforă, alegorie).
CS 2.4. Explorarea relației dintre textul literar și contextul cultural inițial de producere (ex. tradiții, obiceiuri).
<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui comentariu colectiv de tip PADLET prin analiza elementelor: ficțiune, imaginație, invenție, realitate, adevăr; - Descrierea scopului comunicării (informare, delectare, divertisment etc.); - Exemplificarea reacțiilor receptorului (cititor, ascultător); - Analiza relației „eu real” și „eu ficțional”, text ficțional, text nonficțional; - Demonstrarea raportului text-imagine în societatea consumului ; - Explicarea limbajul cinematografic în raport cu limbajul literaturii (materialul de expresie specific, posibilități de prelucrare a acestuia, impact asupra publicului) și a conceptelor specifice cinematografiei: regie, scenariu, imagine, coloană sonoră, interpretare actoricească; - Compararea componentelor structurale și expresive (elemente de construcție a subiectului și a personajelor în texte epice; simboluri centrale în texte lirice; figuri de stil); - Realizarea unei vizite virtuale (cu resurse online) a locului descris în text pentru a conecta spațiul cu narațiunea; - Realizarea unui proiect: text și context socio-cultural la un autor studiat.

CG 3 Argumentarea orală sau în scris a unor opinii privind situarea în contextul epocii sau curentului literar / cultural a textelor studiate și media.

Clasa a IX-a
CS 3.1. Formularea de opinii personale privind mesajul, acțiunile personajelor sau elementele de limbaj din textele studiate.

Clasa a IX-a	
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Identificarea constructului discursului argumentativ;</i> - <i>Utilizarea tehnicii argumentării în redactarea unei scrisori către un personaj, prin care se exprimă dezacordul sau admirația față de turnura unui eveniment;</i> - <i>Adecvarea discursului argumentativ oral și scris la elementele de limbaj textual;</i> - <i>Organizarea de ateliere de redactare articole.</i>
CS 3.2. Argumentarea orală a unei opinii, susținută cu exemple clare sau citate relevante din text.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Compararea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii pe baza unor exemple;</i> - <i>Interpretare și judecăți de valoare privind tipologia personajelor;</i> - <i>Dezbateri "Personajul principal pozitiv versus negativ";</i> - <i>Argumentarea opiniilor pe baza unor citate din textele studiate pe baza relației text- cititor-cheie de lectură;</i> - <i>Susținerea unei scurte pledoarii (2 minute) privind utilizarea unui simbol recurent în întregul text;</i> - <i>Realizarea unui organizator grafic cu argumente pro și contra pe o temă dată, bazate pe exemple din text.</i>
CS 3.3. Situatia sumară a textelor studiate în contextul cultural general al epocii de referință (ex. folclor vs. texte culte).	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Plasarea autorilor și textelor studiate pe o axă a timpului, raportată la evenimentele culturale majore din comunitate;</i> - <i>Compararea a două texte aparținând epocilor diferite, identificând diferențele și asemănările existente;</i> - <i>Formularea unei prezentări scurte despre atmosfera culturală a unei epoci relevante pentru text;</i> - <i>Definirea conceptelor de bază: Halk Edebiyatı (Literatura populară) vs. Divan Edebiyatı (Literatura de curte).</i>
CS 3.4. Analiza impactului media și a tehnologiei asupra formelor de comunicare și de expresie culturală în limba turcă.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Compararea limbajului folosit într-o postare pe o rețea socială populară din Turcia cu cel dintr-un articol de ziar;</i> - <i>Analizarea modului în care o operă literară clasică turcă a fost adaptată sau promovată în mediul digital (ex. film, serial)- studiu de caz;</i> - <i>Identificarea și argumentarea, în scris, a motivelor pentru care o știre dintr-un website turc ar putea fi falsă.</i>

CG 4 Identificarea și valorizarea elementelor de mediere lingvistică și culturală în areal plurilingv și pluricultural.

Clasa a IX-a	
CS 4.1. Identificarea elementelor de identitate personală și culturală (specificul comunității turce) în textele și mesajele receptate.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Scrierea unui scurt jurnal în care elevul reflectează asupra modului în care limba turcă maternă îi definește identitatea culturală;</i> - <i>Identificarea în texte a temelor specifice vieții comunității turce din România (ex. școala, sărbătorile religioase comune);</i> - <i>Crearea unei galerii de portrete reprezentative ale membrilor comunității;</i> - <i>Listarea și evidențierea în podcasturi scurte a rolului limbii, specificului artei, tradițiilor, dansurilor, produselor culinare, vestimentației în viața lor;</i> - <i>Recunoașterea și explicarea semnificației unui simbol cultural specific (ex. Nazar Boncuğu) menționat în texte;</i> - <i>Selectarea unor reprezentări culturale care să contribuie la dezvoltarea conștiinței identitare.</i>
CS 4.2. Receptarea mesajelor și textelor care conțin referințe la alte culturi sau limbi, manifestând deschidere și curiozitate.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Compararea elementelor de cultură și civilizație turcă cu elemente de civilizație ale altor popoare turcice în textele studiate;</i> - <i>Descrierea unei teme culturale comune (ex. ospitalitatea) în tradiția mai multor popoare), pe baza textelor;</i> - <i>Identificarea în text a cuvintelor de origine străină (ex. arabă, persană, franceză, engleză) și discutarea modului în care au fost împrumutate;</i> - <i>Identificarea elementelor unei noi culturi într-o călătorie virtuală.</i>
CS 4.3. Mediarea unor informații simple, clare și concise între limba maternă turcă și limba română (sau o altă limbă cunoscută).	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Traducerea unor spoturi publicitare sau titluri de știri simple din turcă în română și invers, păstrând sensul;</i> - <i>Rezumarea orală a unui text scurt în limba turcă pentru un coleg care înțelege doar limba română;</i> - <i>Crearea unui ghid turistic simplu din două coloane (turcă și română), conținând informații esențiale.</i>
CS 4.4. Valorizarea dialogului intercultural și a plurilingvismului ca resurse esențiale în comunicarea europeană.	

Clasa a IX-a

- *Organizare de dezbatere: Cunoașterea limbii turce, vehicul facilitator al comunicării cu alte popoare din zona Mării Negre;*
- *Elaborarea de materiale (citate, imagini) care ilustrează beneficiile plurilingvismului;*
- *Realizarea de referate scurte "Limba maternă ca punte către Europa";*
- *Analiza unor citate celebre despre limbi și culturi (în turcă sau traduse) și reflectarea asupra mesajului lor;*
- *Realizarea de proiect: Plurilingvism și mediere culturală.*

*Competențele specifice și exemplele de activități de învățare scrise cu italice aparțin curriculumului de specialitate și se adresează numai claselor de liceu care au prevăzută 1 oră în curriculumul de specialitate în planul-cadru.

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII**Clasa a IX-a**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Limbă și Comunicare Orală și Scrisă	<p>Exprimare orală</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Forme ale exprimării orale: <ul style="list-style-type: none"> a) Dialogul <ul style="list-style-type: none"> - tipuri: conversația cotidiană, discuția argumentativă - reguli ale dialogului (atenția acordată partenerului, preluarea/cedarea cuvântului la momentul oportun, dozarea participării la dialog, etc.) - tehnici ale dialogului eficient: adecvarea la situația de comunicare (partener, context, etc.), adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune, etc.) - structura dialogului (replica; perechi de replici; grupaje de replici, etc.) b) Monologul <ul style="list-style-type: none"> - tipuri: povestirea/relatarea orală, descrierea orală, argumentarea orală - reguli ale monologului (contactul vizual cu auditorul, raportarea la reacțiile auditoriului, etc.) - tehnici ale monologului eficient: adecvarea la situația de comunicare (auditoriu, context) și adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare / persuasiune, divertisment, etc.) - structura monologului (introducere, cuprins și încheiere) ❖ Niveluri de constituire a mesajului oral <ul style="list-style-type: none"> a)Fonetic <ul style="list-style-type: none"> - pronunțarea corectă (accent, tonalitate) b)Morfosintactic <ul style="list-style-type: none"> - folosirea corectă a formelor flexionare - acord între subiect și predicat pentru ființe, lipsa acordului între subiect și predicat la non-ființe c)Lexico-semantic <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea sensului cuvintelor - folosirea adecvată a cuvintelor în context - utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (sufixe, prefixoide) - schimbarea categoriei gramaticale - cunoașterea relațiilor semantice și actualizarea lor în context d)Stilistico-textual <ul style="list-style-type: none"> - adecvarea registrelor stilistice la situația de comunicare - coerență și coeziune în exprimarea orală e)Nonverbal și paraverbal <ul style="list-style-type: none"> - gesturi, mimică, poziția corpului, tonalitate, accent, pauze în vorbire, ritm <p>Exprimarea scrisă</p> <ul style="list-style-type: none"> - redactarea de texte (relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire, fișe de lectură, jurnal de lectură, referat,

Domenii de conținut	Conținuturi
	<p>eseu structurat; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate)</p> <ul style="list-style-type: none"> - etapele redactării (pregătirea/documentarea, alcătuirea planului de idei, redactarea, verificarea și corectarea, forma finală) - reguli generale de redactare (structurarea textului, adecvarea la situație – de exemplu cerințele privind tema textului, limita de spațiu, etc. – adecvare stilistică, așezare în pagină, lizibilitate) - etape și reguli specifice de redactare în funcție de tipul de text <p>❖ Niveluri de constituire a textului scris</p> <p>Ortografic și de punctuație</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrierea corectă a cuvintelor - scrierea cu majuscule - despărțirea cuvintelor în silabe - folosirea corectă a semnelor de ortografie - folosirea corectă a semnelor de punctuație <p>Morfosintactic</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosirea corectă a formelor flexionare și non-flexionare - acord între subiect și predicat pentru ființe, lipsa acordului între subiect și predicat la non-ființe <p>Lexico-semantic</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea sensului cuvintelor - folosirea adecvată a cuvintelor în context - utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (sufixe, prefixoide) - cunoașterea relațiilor semantice și actualizarea lor în context <p>Stilistico-textual</p> <ul style="list-style-type: none"> - adecvarea registrelor stilistice la situația de comunicare - coerență și coeziune în exprimarea scrisă <p>Receptarea mesajelor orale și scrise</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Receptarea diverselor tipuri de texte - schema comunicării concepută de Roman Jakobson (componentele și funcțiile actului de comunicare) - informația verbală în mass-media audio-vizuale (știri radio, știri TV) - factori care înlesnesc/perturbă receptarea (cod, canal, context) - principiile ascultării active ❖ Niveluri ale receptării <p>Fonetic, ortografic și de punctuație</p> <ul style="list-style-type: none"> - dificultăți de înțelegere a mesajului cauzate de forme incorecte de pronunțare - rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise <p>Morfosintactic</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambiguități morfosintactice care îngreunează înțelegerea mesajului <p>Lexico-semantic</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea sensului cuvintelor în context - rolul câmpurilor semantice în interpretarea mesajelor scrise și orale <p>Stilistico-textual</p> <ul style="list-style-type: none"> - rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice - rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor - receptarea în raport cu genurile și speciile literare în care se încadrează textele respective <p>Nonverbal și paraverbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - influența elementelor nonverbale și paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral

Domenii de conținut	Conținuturi
2. Textul Literar: Structură și Interpretare	<p>PROZĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> - formule de adresare, de inițiere, de menținere și de închidere a contractului verbal în monolog și dialog -reguli și tehnici de construire a dialogului (conversație, discuție argumentativă) - conectorilor în argumentare - ortografie și punctuație, nivel morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual) - reguli și tehnici de construire a monologului (povestire/relatare orală, descriere orală, argumentare orală) - rolul elementelor verbale, paraverbale și nonverbale în comunicarea orală - relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire, fișe de lectură, referat; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială, formulare tipizate - adjective și timpuri verbale în descriere - ideilor principale, rezumat - identificarea câmpurilor semantice dominante dintr-un text - componente structurale și expresive (elemente de construcție a subiectului și a personajelor în texte epice; - „eu real” și „eu ficțional”, text ficțional, text nonficțional - genuri literare (epic, liric, dramatic) - specii literare - autor, narator, eu liric, cititor; - moduri de expunere - narațiunea (narațiunea la persoana a III-a și la persoana I; momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune) - descrierea (portretul literar, tabloul) - dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor) - personajul (caracterizarea personajului, portretul fizic și portretul moral) - figuri de stil (personificare, comparație, enumerație, repetiție, antiteză, metaforă, alegorie) <p>POEZIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - simboluri centrale în texte lirice; figuri de stil) temă, motiv, viziune despre lume - structură prozodică
3. Contextualizare Culturală, Argumentare și Media	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Contextualizare Culturală: Situarea textelor în contextul general al folclorului și al literaturii culte. Teme relevante în epocă. Dialog literatura - societate. ❖ Evoluție literară. Globalizare și hibridizare culturală ❖ Norme, valori și mituri în contexte mediatice ❖ Impactul mass-media asupra opiniei publice ❖ Formarea cadrului narativ (framing) în presă ❖ Fake news, dezinformare și verificarea informației ❖ Argumentarea mediatică în contexte multiculturale
4. Identitate, Mediere și Plurilingvism	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Identitate culturală și reprezentare socială. Rolul tradițiilor și mentalităților în interpretarea mesajelor ❖ Identitate individuală vs. identitate colectivă ❖ Construcția identității prin limbaj ❖ Identitate culturală, etnică și socială ❖ Identitatea narativă (cum povestea de sine modelează individul) ❖ Contactul dintre limbi: împrumuturi, calcuri, influențe ❖ Plurilingvism și integrare socială ❖ Plurilingvismul European: Valorizarea limbii materne ca resursă și element de dialog intercultural.

Sugestii Metodologice pentru Implementarea Curriculumului de Limba și Literatura Turcă Maternă

I. Fundamentele Abordării Didactice

Curriculumul de Limba și Literatura Turcă Maternă pentru ciclul liceal adoptă o paradigmă **comunicativ-funcțională**, aliniată la principiile Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). Demersul didactic vizează integrarea holistică a celor patru domenii de competență, punând accentul pe învățarea activă, reflexivă și pe dimensiunea **interculturală**. Predarea nu se limitează la transferul de cunoștințe gramaticale, ci se concentrează pe dezvoltarea capacității elevului de a utiliza limba ca instrument de cunoaștere, comunicare eficientă și afirmare identitară. Metodele și tehnicile propuse urmăresc stimularea gândirii critice, a creativității și a competențelor transversale, esențiale pentru formarea profilului absolventului.

II. Linii Metodologice pe Axe de Competență

A. Achiziția și Aplicarea Limbii în Context (Vizând CG I)

Metodologia se axează pe tranziția de la cunoștințele lingvistice de bază la **măiestria contextuală**.

1. **Învățarea Bazată pe Sarcini (Task-Based Learning):** Se recomandă utilizarea extinsă a **simulărilor** și a **jocurilor de rol** care reproduc contexte de comunicare autentice (formale, informale, profesionale). Elevii vor exersa **negocierea sensului** și adaptarea registrelor lingvistice.
2. **Focus pe Acuratețe și Fluență:** Se utilizează **corectura reciprocă** (*peer review*) și **atelier de redactare** funcțională (e-mailuri, rapoarte, articole), subliniind importanța normei lingvistice (ortografie, sintaxă) în paralel cu dezvoltarea fluidității orale.
3. **Competențe Digitale:** Integrarea instrumentelor și resurselor digitale pentru producerea și receptarea de mesaje, incluzând analiza și crearea de conținut specific mediului online.

B. Dezvoltarea Competențelor de Lectură și Interpretare (Vizând CG II)

Metodele urmăresc dezvoltarea unui cititor critic, capabil să realizeze analiza structurală și stilistică aprofundată a textelor literare și nonliterare.

1. **Lectura Analitică și Exploratorie:** Elevii vor fi ghidați să aplice instrumentarul de analiză tematică și structurală. Se utilizează **schematizarea logică** și **hărțile mentale** pentru a vizualiza structura textelor complexe.
2. **Analiza Stilistică Aprofundată:** Se recurge la tehnica **Close Reading** pentru a explora funcția conținutului lexical, a expresiilor idiomatice și a figurilor de stil, asigurând înțelegerea sensului global și a nuanțelor interpretative.
3. **Contextualizare Text-Cultură:** Explorarea sistematică a relației dintre textul studiat și contextul socio-cultural de producere (ex. **Halk Edebiyatı** vs. literatura modernă), integrând referințe la tradițiile și valorile turcești.

C. Argumentarea și Conștientizarea Contextului Socio-Cultural (Vizând CG III)

Metodologia se axează pe consolidarea capacității elevului de a formula opinii pertinente și de a le susține cu dovezi extrase din text și din contextul cultural.

1. **Dezbaterea Structurată:** Organizarea de **discuții critice și dezbateri** pe teme relevante (etice, sociale, culturale), impunând elevilor să își fundamenteze opiniile cu **argumente clare și citate** din operele studiate.
2. **Cercetarea Contextuală:** Implementarea de **proiecte de cercetare** care leagă textul literar de epoca și curentul cultural/istoric din care provine, dezvoltând competența de **situație în context**.
3. **Educație Media:** Utilizarea resurselor media autentice pentru a analiza critic impactul tehnologiei și a limbajului digital asupra comunicării și a formelor de expresie artistică.

D. Mediarea Lingvistică și Valorizarea Identității (Vizând CG IV)

Acest palier metodologic vizează rolul limbii turce ca punte de legătură între culturi și ca fundament al identității personale.

1. **Ateliere de Mediere:** Exerciții practice de **mediere lingvistică** (rezumarea, explicarea sau transferul de informații concise) între limba turcă și limba română (sau o altă limbă străină), dezvoltând capacitatea de sinteză.
2. **Reflecția Identitară:** Încurajarea elevilor să reflecteze asupra propriei identități culturale și lingvistice, utilizând instrumente precum **jurnalul de reflecție** sau **portofoliul plurilingv**.
3. **Proiecte Interculturale:** Conceperea și realizarea de proiecte care promovează **dialogul intercultural** și valorizează **plurilingvismul** ca resursă esențială în spațiul european.

III. Evaluarea Competențelor

Evaluarea va fi **formativă și autentică**, orientată spre progresul individual al elevului. Se recomandă utilizarea următoarelor instrumente: **Portofoliul** (ce include eseuri, proiecte de cercetare, texte funcționale și reflecții personale), **Testele de Competență** (care evaluează acuratețea și comprehensiunea), **Observarea Sistematică a Activității** (în special în cadrul dezbaterilor și jocurilor de rol) și **Probe de Evaluare Integrată** (care combină analiza textuală cu argumentarea).

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Neşriyat A.Ş., 1990
- Mehmet Kaplan, *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar*, Dergah Yayınları, 1997
- Ahmet Hamdi Tanpınar, *19 uncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, Çağlayan Kitabevi, 1997
- Mahir Ünlü, Ömer Özcan, *20. Yüzyıl Türk Edebiyatı*, İnkilap Kitabevi, 1988
- Cevdet Kudret, *Örneklerle Edebiyat Bilgileri*, I. Cilt, İnkilap Kitabevi, 1980
- Cevdet Kudret, *Örneklerle Edebiyat Bilgileri*, II. Cilt, İnkilap Kitabevi, 1980
- Sezai Güneş, *Türk Dili Bilgisi*, İzmir 1997
- Aksan, Doğan. *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. TDK Yayınları, 2015.
- Călin, Elena. *Istoria literaturii turce – Antologie și comentarii*. Editura Nemira, 2000.
- Consiliul European. *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi* (Traducere în limba română). Editura RAO, 2003.
- *Dede Korkut Hikâyeleri* (Poveștile lui Dede Korkut). Yapı Kredi Yayınları / Humanitas, 2018.
- Dincă, Luminița M. *Curs practic de limba turcă modernă*. Editura Universității din București, 2018.
- Dincă, Luminița M. *Literatura Turcă – O privire istorică*. Editura Ars Docendi, 2010.
- Güntekin, Reşat Nuri. *Çalığışu* (Mârgica). İnkılâp Kitabevi / Univers, 2017.
- Halit Ziya Uşaklıgil. *Aşk-ı Memnu* (Iubire interzisă). İletişim Yayınları / Polirom, 2020.
- Kabaklı, Ahmet. *Türk Edebiyatı* (Vol. I-V). Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, Diverse.
- Kemal, Yaşar. *İnce Memed* (Memed, şoimul). Yapı Kredi Yayınları / Polirom, 2019.
- Köprülü, Fuat. *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ötüken Neşriyat, 2016.
- Korkmaz, Zeynep. *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. TDK Yayınları, 2017.
- Mihai, Mihail. *Gramatica limbii turce*. Editura Tehnică, 1989.
- Moran, Berna. *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış* (Vol. I-III). İletişim Yayınları, 2018.
- Nazım Hikmet Ran. (Selecție de poezii). Yapı Kredi Yayınları / Cartea Românească, Diverse.
- Pamuk, Orhan. *Benim Adım Kırmızı* (Mă cheamă Roşu). İletişim Yayınları / Polirom, 2022.
- Şinasi, İbrahim. *Şair Evlenmesi* (Căsătoria poetului). TDK Yayınları, 2012.
- Türk Dil Kurumu (TDK). *Yazım Kılavuzu* (Ghid de Ortoepie și Ortografie). TDK Yayınları, Ediție curentă.
- Yunus Emre. *Yunus Emre Divanı* (Selecție). Kültür Bakanlığı Yayınları, 2015.
- Arif Ay, *Türk Edebiyatından Çocuklara Şiirler Antolojisi*, Akçağ Yayınları, 2001
- Saim Sakaoglu, *Anadolu Efsaneleri* (Legendele anatoliene), Akçağ Yayınları, 2020
- Gülten Dayıoğlu, *Tuna'dan Uçan Kuş* (Pasărea care zboară deasupra Dunării), Altın Kitaplar, 2017
- Ömer Seyfettin, *Hikâyeler 1, Hikâyeler 3, Hikâyeler 4*, Dergâh Yayınları, 2012
- Ömer Seyfettin, *Başını Vermeyen Şehit*, Akçağ Yayınları, 2005
- Orhan Kemal, *Eskici ve Oğulları*, Everest Yayınları, 2024
- Reşat Nuri Güntekin, *Çalığışu*, İnkılâp Yayınevi, 2018
- Münire Daniş, *Keloğlan Masalları* (Set) (Basmale lui Keloğlan), Timaş, 2012
- Cevdet Kudret, *Ortaoyunu* (Kutulu 2 Cilt), YKY, 2019
- Mehmet Başaran, *Aç Kapıyı Bezirganbaşı*, Özyğrek yayımları, 2008
- Emel Emin, *Hanımeli*, Kriterion Yayınları, 2003
- Mustafa Kutlu, *Yıldız Tozu*, Erdem Yayınları, 2018
- Hasan Demir, *Devlet Ağacı*, Akçağ Yayınları, 2014
- Amil Çelebioğlu, Yusuf Ziya Öksüz, *Türk Bilmeceler Hazinesi*, Kitabevi Yayınları, 1995
- Selim Gündüzalp, *Deyimler ve Öyküleri*, Zafer Yayınları, 2008
- Ömer Seyfettin, *Kaşığı*, Üner Yayınları, 2001
- Ata Çatıkkaş, *Maniler*, MEB Yayınları, 1996
- Cahit Zarifoğlu, *Kuşların Dili*, Beyan Yayınları, 2022
- Cahit Zarifoğlu, *Motorlu Kuş*, Beyan Yayınları, 2015
- Cahit Zarifoğlu, *Motorlu Kuş*, Beyan Yayınları, 2015
- Cahit Zarifoğlu, *Serçekuş*, Beyan Yayınları, 2015
- Cahit Zarifoğlu, *Yürekdede ile Padişah*, Beyan Yayınları, 2022
- Rasim Özdenören, *Gül Yetiştiren Adam*, İ Yayınları, 2023
- Dr. Doğan Kaya, *Anonim Halk Şiiri*, Akçağ Yayınları, 2021
- Mustafa Ruhi Şirin, *Kar Altında Bir Kelebek*, Beyan Yayınları, 2008

<https://www.eba.gov.tr/>

<https://piktes.gov.tr/cms/Home/DersKitaplari>

<https://www.turkcedersi.net/>

<https://dinogretimi.meb.gov.tr/>

<https://yyegm.meb.gov.tr/www/cizgi-roman/icerik/629#>

<https://yyegm.meb.gov.tr/www/ogretmenler-icin/icerik/632>

<https://dersedebiyat.com/>

<http://www.edebiyatbilgileri.com/23/ders-sunulari>

<https://turuz.com/>

<https://yyegm.meb.gov.tr/www/etkilesimli-oyunlar/icerik/636>

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
ANEFI ICBAL	Grad didactic I/dr.	ISJ CONSTANȚA
ENE ULGEAN	Grad didactic I	ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AV RĂDULESCU” MURFATLAR
FEIZI AISEL	Grad didactic I	COLEGIUL NAȚIONAL „CONSTANTIN BRĂTESCU” CONSTANȚA
IOMER SUBIHAN	Grad didactic II	COLEGIUL NAȚIONAL „MIRCEA CEL BĂTRÂN” CONSTANȚA
USTUNDAG MELIA VILDAN	Grad didactic II	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 VALU LUI TRAIAN
IBRAIM ERVIN	Grad didactic I	ȘCOALA GIMNAZIALA NR. 40 „AUREL VLAICU” CONSTANȚA

COORDONATORI/RESPONSABILI/CONSULTANȚI ȘTIINȚIFICI⁽¹⁵⁾

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență
BORMAMBET VILDAN	Consilier/dr.	MEC
HASAN NERIMAN	Conf. univ. dr.	UNIVERSITATEA „OVIDIUS” CONSTANȚA